

PORVOON KAUPUNGIN VAMMAISNEUVOSTO

TOIMINTAKERTOMUS 2017

SISÄLLYSLUETTELO

1. VAMMAISNEUVOSTON ASEMA JA TEHTÄVÄT	2
2. VAMMAISNEUVOSTON TOIMINTA.....	2
1.1. KOKOUKSET.....	2
2.1. SOTE-UUDISTUS	3
2.2. YHTEISTYÖ KAUPUNGIN ERI ORGANISAATIOIDEN KANSSA	3
2.3. ITÄ-UUDENMAAN TOIMINTA	4
2.4. KANSALLINEN TOIMINTA.....	5
2.5. TIEDOTUS	5
3. VAMMAISNEUVOSTON JÄSENET VUONNA 2017.....	5
4. YHTEENVETO	5
LIITE VAMMAISNEUVOSTON LAUSUNNOT, ALOITTEET JA EHDOTUKSET 2017	6

1. Vammaisneuvoston asema ja tehtävät

Porvoon kaupungin vammaisneuvosto on vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi perustettu yhteistyöelin, josta säädetään Kuntalain (10.4.2015/410) 28 §:ssä. Kaupunginhallitus valitsee jäsenet kahden vuoden toimikaudeksi. Vuonna 1983 perustettu Porvoon vammaisneuvosto on Suomen vanhin ja neuvoston asema osana kaupungin organisaatiota vakiintunut.

Toimintasääntönsä mukaisesti vammaisneuvosto

1. edistää toiminnallaan kaupungin eri toimialojen toiminnan suunnittelua, valmistelua ja seurantaa asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta
2. edistää toiminnallaan kolmannen sektorin toimintaa vammaisten henkilöiden tukemiseksi
3. edistää vammaisten henkilöiden näkyvyyttä voimavarana
4. tekee yhteistyötä mm. vanhusneuvoston kanssa, jotta myös ikääntyneet vammaiset huomioidaan.

2. Vammaisneuvoston toiminta

Valtioneuvoston maakunta- ja sote-uudistushanke on leimannut vammaisneuvoston toimintaa vuonna 2017. Neuvosto on osallistunut monin tavoin Uusimaa2019 -hankkeen valmistelutyöhön sekä ylläpitänyt ja kehittänyt kontakteja viranhaltijoihin, kaupungin organisaatioihin ja eri sidosryhmiin.

1.1. Kokoukset

Neuvosto kokoontui kaikkiaan 13 kertaa vuonna 2017. Kokouspaikkoina olivat Palomäen palvelukeskus, Porvoon Yhdistyskeskus ry, Näsin terveysasema, Omenamäen palvelukeskus ja puheenjohtajan koti. Vammaisneuvosto kutsuu kokouksiinsa tarpeen mukaan kaupungin viranhaltijoita, eri alojen asiantuntijoita ja alan järjestöjen edustajia sekä tutustuu vammaisille tärkeisiin kohteisiin vierailuilla.

- o Tammikuun kokouksien aiheina olivat mm. omaishoidon tuen uusi soveltamisohje ja

- maksuttomien hoitovälineiden ja -tarvikkeiden jakeluohje.
- o Helmikuun kokouksen vieraana oli Etevan palvelupäällikkö Marko Hyvärinen.
  - o Huhtikuussa asialistalla oli mm. avustusten aikataulutus sekä Uudenmaan sote-valmistelun alatyöryhmät ja niiden vammaisjäsenet.
  - o Toukokuussa keskusteltiin mm. Uusimaa yhdessä -hankkeesta.
  - o Kesäkuussa päätettiin kansainvälisen päivän seminaarin järjestämisestä sekä vammaisneuvoston talousarviosta. Sihteeri oli kiinnittänyt huomiota siihen, että vammaisneuvoston budjettia oli neuvostoa informoimatta leikattu 58,1% vuoden 2016 tasosta. Vuoden 2017 budjetti on vain 1.300€, kun vuotta aikaisemmin se oli 3.100€.
  - o Elokuussa keskusteltiin mm. sote-valmistelun alatyöryhmistä ja niiden kokoonpanoista sekä Itä-uudenmaan vammaisneuvostojen yhteistyöstä.
  - o Syyskuun kokouksen vieraana oli Vesa Kettunen sosiaali- ja terveyslautakunnasta. Uusimaa yhdessä hankeen nimeksi tuli Kumaja.
  - o Lokakuun kokouksen aluksi tutustuttiin Näsin terveysaseman apuvälinekeskukseen fysioterapeutti Sari Linnan opastuksella. Kokouksen muita aiheita oli mm. valinnanvapauskokeilu ja Ei myytävänä-adressi.
  - o Marraskuun kokous aloitettiin tutustumalla Omenmäen palvelukeskuksen yleisiin tiloihin. Muita aiheita olivat kuljetuspalvelujen kilpailutus ja väliaikainen maakunnallinen vammaisneuvosto.
  - o Joulukuun kokouksessa puheenjohtajan kotona puhuttiin mm. sote-uudistuksen alatyöryhmien väliraporteista ja kansainvälisen vammaistenpäivän seminaarista.

2.1. Sote-uudistus

Uudenmaan vammaisneuvostoja pyydettiin nimeämään ehdokkaita Uusimaa2019 Vammaisten palvelut -alatyöryhmiin. Matti Lehesniemi nimettiin Asunnon muutostyöt- ja puheenjohtaja Henkilökohtainen avustaja -alatyöryhmään. Puheenjohtaja osallistui alatyöryhmän kokouksien lisäksi ao. tilaisuuksiin Helsingissä: Uusimaa2019 Vammaisten palvelut -työpaja 28.8. Sote-muutos ja henkilökohtainen budjetti -seminaari 21.9. Vammaisten palvelut uudessa maakunnassa -keskustelutilaisuus12.10.

Jorma Kiljunen osallistui Invalidiliiton seminaariin "Ota SOTE haltuun" 11.3.17 Helsingissä.

Matti Lehesniemi osallistui kahteen Vallin Ikäteknologiakeskuksen järjestämään keskustelu- ja suunnittelutilaisuuteen. Niissä käsiteltiin kotona asumista tukevaa teknologiaa ja muun muassa sitä, mitä tarvitaan ja mitä muutoksia se tuo palveluihin.

Puheenjohtaja osallistui myös Invalidi- ym. vammaisliittojen Vammaisvaikuttaja-foorumin ja Ei myytävänä -operaation toimintaan.

Väliaikainen maakunnallinen vammaisneuvosto valittiin Vammaisfoorumin järjestämässä kokouksessa marraskuussa, mutta sen toiminta ei käynnistynyt vuoden 2017 aikana.

2.2. Yhteistyö kaupungin eri organisaatioiden kanssa

Vammaisneuvoston toimintaa on kehitetty konkreettisempaan suuntaan. Neuvosto on laatinut vuoden 2017 aikana kaikkiaan 18 lausuntoa, joista suurin osa on lähetetty sote-

lautakunnalle. Erityisesti lausuntojen aikataulutus on osoittautunut haasteelliseksi ja vaatii kehittämistä yhteistyössä kaupungin kanssa.

Omaishoidon tuen ohje päivitettiin yhteistyössä vammaispalvelujen ja vanhusneuvoston kanssa. Ohjeen uudistaminen oli kiireellinen ja välttämätön ja se tehtiin erittäin tehokkaasti lyhyellä varoitusaajalla.

Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut ovat elinehto vammaisten perusoikeuksien, itsenäisen elämän ja osallisuuden toteuttamisessa. Kuljetuspalvelujen ensisijainen tarkoitus ja tavoite on vammaisten liikkumisen tuki, eivätkä palvelun kehittämistarpeet tai kustannusten säästötavoitteet saa heikentää sitä. Vammaisneuvosto on toistuvasti tuonut esiin vammaisten tarpeita ja niiden kuulemisen tärkeyttä, kun kuljetuspalvelujen kilpailuttamista on ryhdytty suunnittelemaan yhteistyössä Helsingin kanssa.

Katuosasto jatkoi mm. Mannerheiminkadun jalkakäytävien esteettömyyden parantamista. Muutokset on toteutettu myös esteettisesti onnistuneesti ja niitä on syystä kiitetty laajasti. Puheenjohtaja on kaupungin Liikenneturvallisuustyöryhmän jäsen. Sen kokouksissa on tuotu esiin myös esteettömyysongelmia ja parantamiskohteita, mm. liikennevalojen ääniohjauksen viat.

Keskusta-alueelle ei monen vuoden yrityksistä huolimatta ole saatu esteettömiä 3. sektorin toimintatiloja, joita tarvitaan kipeästi. Porvoon Yhdistyskeskus ry PYK sai loppuvuodesta ennakkotiedon STEA:n 90.000€ hankeavustuksen myöntämisestä vuodelle 2018. Kaikkiaan kolmivuotisessa hankkeessa kehitetään keskustan Kumppanuustalo Mitan toimintaa. Vammaisneuvoston mielestä myös kaupungin pitää osallistua Mitan toiminnan kehittämiseen, sillä se parantaa merkittävästi koko 3. sektorin toimintaedellytyksiä.

Näsin terveysasemalle ei edelleenkään ole bussiyhteyttä eikä invapysäköinti ole asianmukaisesti järjestetty. Ehdotukseen laboratoriotulosten informoinnista ei ole saatu vastausta.

Vammaisneuvosto osallistui neurologisten vammaisjärjestöjen Kantti kestää - kuntavaalikampanjan bocciakisaan Kokonhallissa 7.4.017.

2.3. Itä-Uudenmaan toiminta

Vuonna 2016 alkanut Itä-Uudenmaan kuntien vammaisneuvostojen yhteistyö sote-uudistuksessa ja muissa ajankohtaisissa vammaisasioissa vakiintui ja kehittyi. Maija Aatelo ja Matti Lehesniemi jatkoivat yhteistyötä koordinoivan ohjausryhmän jäseninä.

Luonnoksiin laeista sote-uudistuksen valinnanvapaudesta sekä vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista laadittiin yhteiset lausunnot.

Tulevaisuus vammaisena? -ajankohtaisseminaari järjestettiin 15.2. ja keskustelutilaisuus kuljetuspalveluista 9.10. joissa oli runsaasti osallistujia. Sen sijaan 1.12. järjestetty Kansainvälisen vammaistenpäivän tapahtuma ei houkutellut yleisöä. Ajankohta on hankala lukuisten samaan aikaan järjestettävien kilpailevien tapahtumien sekä Itsenäisyyspäivän läheisyyden vuoksi. Tulevaisuudessa voi olla mielekkäämpää järjestää vastaava tapahtuma muuhun aikaan vuodesta.

Tilaisuuksien luennoitsijoina olivat mm. yhdenvertaisuusvaltuutettu Kirsi Pimiä, Ihmisoikeuskeskuksen asiantuntija Mikko Joronen, kansanedustaja Antti Kaikkonen, Sipoon kunnanjohtaja Mikael Grannas sekä videotervehdyksen välityksellä europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen.

Porvoon Yhdistyskeskus ry palkittiin kiitoskukalla toiminnastaan yhdistysten yhdistyksenä, mm. toimitilojen tarjoamisesta 3. sektorin yhdistyksille ja Riitta Virkki-Korhonen kiertopalkinnolla pitkäaikaisesta aktiivisesta vammaisvaikuttamistyöstään.

2.4. Kansallinen toiminta

Puheenjohtaja osallistui Vammaisfoorumin Yhdessä enemmän -seminaariin 4.-5.5. Savonlinnassa ja Helsingissä Invalidi- ym. vammaisliittojen Yritystä! -hankkeen seminaariin Helsingissä 17.5. sekä Esteettömyys ja saavutettavuus -seminaariin 1.6.2017.

Matti Lehesniemi osallistui Helsingissä pidetyille Sister-messuille toukokuussa 2017.

Puheenjohtaja osallistui joka toinen vuosi järjestettäville Apuvälimestuille ja seminaariin Tampereella 9.-10.11. sekä Paljon palveluja tarvitsevien vammaisten sosiaaliset oikeudet -seminaariin 7.12. Helsingissä.

2.5. Tiedotus

Vammaisneuvosto on ollut näkyvästi esillä paikallisissa medioissa mm. Porvoossa järjestettyjen tapahtumien yhteydessä.

Vammaisneuvoston kokouspöytäkirjat lähetetään sähköisesti jäsenten ja varajäsenten lisäksi ne tilanneille vammaisyhdistyksille.

3. Vammaisneuvoston jäsenet vuonna 2017

Jäsen	Varajäsen
Maija Aatelo, puheenjohtaja	Riitta Virkki-Korhonen
Paulina Hannus, varapuheenjohtaja	Marina Johansson
Johanna Aaltonen	Reijo Mokka
Matti Lehesniemi	Annette Forsblom
Jorma Kiljunen	Marja-Terttu Lindfors
Ritva Kolisoja	Erkki Hietala
Maijaleena Paulamäki	Elsa Kokko
Toimi Piela	Tarja Sola
Sirkka Sorvali	Hannu Sievers

Maria Kuutschin, vammaispalvelun toimistosihteeri, vammaisneuvoston tekninen sihteeri.

4. Yhteenveto

Vammaisneuvoston kulut 3 320,87 € ylittivät 1 300 € kulubudjetin. Budjetti 2016 oli 3.100€ eikä vammaisneuvosto saanut minkäänlaista tietoa lähes 60% vähennyksestä vuoden 2017 budjetissa. Myöskään sote-uudistuksen valmistelutyöryhmiin osallistumisen

kustannuksia ei tiedetty budjetointivaiheessa. Kokouspalkkiot on maksettu entiseen tapaan kaupunginhallituksen talousarvion kautta.

Vammaisneuvosto on toimintavuonna keskustellut useissa eri yhteyksissä kaupungin ja Vammaisneuvoston yhteistyöongelmista ja sen tehostamisen molemminpuolisista hyödyistä. Vammaisneuvoston informoinnista ja kuulemisesta pitää tehdä vakiokäytäntö kaikissa vammaisia koskevissa asioissa jo niiden valmisteluvaiheessa. Esimerkiksi kilpailutusten laatukriteerien määrittelyihin on voitava vaikuttaa jo ennakolta, koska sopimuksissa sovittavien palvelujen laatu määräytyy niiden perusteella.

Esteettömän rakentamisen lisäkustannus on marginaalinen, kun se tehdään rakennusvaiheessa. Siksi on varmistettava, että Vammaisneuvostolta pyydetään lausunto kaikista merkittävistä rakennushankkeista.

Porvooseen tarvitaan esteetön luontopolku ja opastuskierros matkailijoille, esteettömiä majoitustiloja ja ajantasaiset tiedot muista esteettömistä palveluista.

Kaupungin pitäisi näyttää esimerkkiä vajaakuntoisten työllistämässä ja palkita osatyökykyisiä, vammaisia, pitkäaikaistyöttömiä ja muita vaikeasti työllistyviä inklusioperiaatteen mukaisesti.

LIITTEET Vammaisneuvoston lausunnot, aloitteet ja ehdotukset 2017
<https://www.porvoo.fi/vammaisneuvoston-lausunnot>

- 17.1.2017 Vammaispoliittisen ohjelman seuranta
- 18.1.2017 Laboratoriotulosten informoiminen
- 18.1.2017 Omaishoidon ohje
- 24.4.2017 Vuoden 2017 yhdistysavustukset
- 24.4.2017 Apollon ja Näsin osasto 1:n yhdistäminen
- 24.4.2017 Valtuustoaloite yhdistysten avustuspäätöksiin lisättävästä vaateesta osallistua vanhusten parissa tehtävään vapaaehtoistyöhön
- 6.8.2017 Vammaisneuvoston budjetin oikaisupyyntö
- 14.8.2017 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista
- 14.8.2017 Kumppanuus- ja yhteistyösopimus Porvoon Yhdistyskeskus ry:n kanssa
- 14.8.2017 Sujuva Suuklinikka -toiminta
- 14.8.2017 Suun terveydenhuollon keskittäminen ja pienten hoitoloiden lakkauttaminen
- 14.8.2017 Keskisuurten kuntien kustannukset
- 14.8.2017 Suun terveydenhuollon keskittäminen ja pienten hoitoloiden lakkauttaminen
- 14.8.2017 Kotihoidon henkilöstön työhyvinvointi, Kotikuntoutuksen suunnitelma
- 29.9.2017 Uudenmaan vammaisneuvosto UVA, Kuljetuspalveluiden kilpailutus
- 24.10.2017 Vammaisten kuljetuspalvelujen kilpailuttaminen
- 22.11.2017 Vammaisten kuljetuspalvelun yhteishankintaan liittyminen, sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain kuljetuspalvelun asiakkaalta perittävä omavastuuosuus
- 22.11.2017 Valtuustoaloite koskien terveystioskia
- 23.11.2017 Täydentäen toimivaa (TÄYTYYY) -hanke
- 1.12.2017 Kumppanuus- ja yhteistyösopimus Porvoon Yhdistyskeskus ry:n kanssa kumppanuustalo Mitan toiminnan tukemiseen